

UCHWAŁA NR IX/83/2016

RADY GMINY BEDLNO

z dnia 18 MARCA 2016 R

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 na terenie Gminy Bedlno**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515, poz. 1890) art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. Z 2015 r. poz. 1390) oraz art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1286, poz. 1893, poz. 1916)

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020, w brzmieniu zawartym w załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bedlno.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Bedlnie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BEDLNO
Marian Dysterowicz

Nie wnoszę uwag co do zgodności
z obowiązującymi przepisami

RADCA PRAWNY

Marzena Szymankiewicz

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY IX/83/2016.....

RADY GMINY BEDLNO

Z 18 MARCA 2016 R.ROKU.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w
Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2016-2020**

Bedlno, 2016

Podstawy Prawne

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz.163 z późn. zm.).
5. Uchwała Nr VII/64/2015 Rady Gminy Bedlno z dnia 26.11.2015 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Bedlno na lata 2015 – 2025”.
6. Uchwała Nr II/10/2014 Rady Gminy Bedlno z dnia 29.12.2015r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016.

Wprowadzenie

Rodzina jest podstawową mikrostrukturą społeczną. Stanowi pewien rodzaj ładu i zapotrzebowania społecznego. Jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina stanowi związek intymnego, wzajemnego uczucia, współdziałania i wzajemnej odpowiedzialności, w którym akcent pada na wzmacnianie wewnętrznych relacji i interakcji. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji tych relacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Rodzina, która nie radzi sobie w sytuacjach kryzysowych, a także nie realizuje swojej funkcji nosi miano rodziny dysfunkcyjnej. Jedną z krytycznych sytuacji, wymagającą natychmiastowej interwencji odpowiednich służb jest przemoc w rodzinie nazywana przemocą domową.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie oraz wyróżnienie jej form.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc w rodzinie** to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących, lub gospodarujących w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc to akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczający poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Można się pokusić o stwierdzenie, iż stała się ona normą stosunków społecznych. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencję niezmiernie głębokie i szkodliwe. Dają one o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że „...przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą pętlę przemocy, spinającą coraz to nowe generacje pokoleń” (J. Malinowski – 1996). Przemoc pojmowana jest także jako wywieranie

wpływu innych ludzi, w wyniku których ich aktualny poziom rozwoju somatycznego i duchowego jest mniejszy niż potencjalny poziom tego rozwoju.

Dom rodzinny, choć kojarzy się nam się z ciepłem, miłością i bezpieczeństwem często jest miejscem, w którym jest wiele cierpienia, bólu i lęku. Przemoc domowa przez wiele lat nie była w Polsce nazwana po imieniu. Używano różnych określeń „awantury domowe”, „kłótnie rodzinne”, „nieporozumienia małżeńskie” itp. Od kilku lat w Polsce popularny jest termin „przemoc w rodzinie” lub „przemoc domowa”. Przemoc domowa to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkom rodziny, naruszające ich prawa i dobra osobiste. Istotą przemocy w rodzinie jest także poczucie bezkarności sprawcy.

Rada Europy przyjęła definicję przemocy domowej jako każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniechanie, które zagraża życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności członka tej samej rodziny bądź poważnie szkodzi jego rozwojowi.

Można wyodrębnić różne rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzenie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użycia).
2. **Przemoc psychiczna** – agresywne zachowania, które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie, ograniczanie kontaktu z innymi osobami).
3. **Przemoc seksualna** – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Pomoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy;
4. **Przemoc finansowa (ekonomiczna)** – np. utrzymanie kobiety w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy za prowadzenie domu;
5. **Przemoc polegająca na osaczaniu** – np. ciągle chodzenie za kimś, dzwonienie do niego w celu wyrządzenia mu krzywdy lub zastraszania;
6. **Przemoc w wymiarze społecznym** – zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

Wszystkie formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają. Ofiary rzadko doświadczają jednej tylko formy przemocy. Bywa, że wykorzystywanie seksualne i przemoc fizyczna poprzedzone są przemocą psychiczną, towarzyszy też zaniechanie emocjonalne lub pozbawienie środków materialnych. Sprawcy przemocy są bezwzględni – zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstracje swojej siły. Natomiast ofiary w obliczu

przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne, a nawet agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą się cechą, jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji.

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Przemoc fizyczna w rodzinie wywiera wpływ nie tylko na osoby, których bezpośrednio dotyczy. Szkodliwe skutki odczuwają obserwujące ją osoby, przede wszystkim to kobiety i dzieci. Doświadczenia takie mają wpływ na całe życie. Stosowanie przemocy wobec domowników powoduje dysfunkcję rodziny i zniekształca obraz całego społeczeństwa. Ofiara przemocy domowej przebywa w sytuacji zagrożenia przez kilka, a często kilkanaście lat, a sprawcą jest człowiek, od którego oczekuje się wsparcia, szacunku i miłości. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać osobie dopiero w dorosłym życiu.

Uzyskiwana pomoc najczęściej ogranicza się do interwencji policji, ewentualnie sądu lub kuratora. Bardzo rzadko osoby dotknięte przemocą korzystają z pomocy terapeutycznej, leczenia odwykowego, „Niebieskiej Karty”, itp.

W poszukiwaniu skutecznych form ochrony ofiar przemocy w rodzinie, angażuje się wielu profesjonalistów, organizacje pozarządowe i specjalistyczne instytucje rządowe i samorządowe, wśród których można wyróżnić:

- Policja
- „Niebieska Linia” – Ogólnopolskie Porozumienie Osób, Instytucji I Organizacji Pomagających Ofiarom Przemowy w Rodzinie,
- Organizacje Pozarządowe,
- Pomoc Społeczna,
- Przedszkola szkoły, ośrodki opiekuńczo-wychowawcze, placów oświaty
- Placówki zdrowia publicznego i niepublicznego
- Sąd Rodzinny i Opiekuńczy
- Prokuratura
- Telefon zaufania
- Media

Do działań chroniących ofiary przemocy domowej podejmowanych przez **Policję**, zgodnie z obowiązującym prawem należą:

- interwencja,
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),

- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia,
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy,
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa.

Prokuratura

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie, mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publicznie - skargowym lub wniosek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo;
- wyjaśnienia okoliczności czynu;
- zebrania i zabezpieczenia dowodów;
- ujęcia sprawcy.

W uzasadnionym przypadku prokurator może zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego, opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym lub wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego o zastosowanie wobec niego tymczasowego aresztu.

Sąd Rodzinny i Opiekuńczy - Wydział w sądzie rejonowym powołany do rozstrzygania spraw dotyczących m.in. małżeństwa, rozwodów, władzy rodzicielskiej, opieki, ustalenia ojcostwa. Obowiązujące w Polsce regulacje prawne przewidują możliwość powiadomienia sądu rodzinnego (art. 572 KPC) lub prokuratury i organów ścigania (art. 304 KPK) gdy zachodzą następujące okoliczności – Art. 572 KPC § 1 „Każdy, komu jest znane zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu zobowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy”.

Prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

art. 207 § 1 k.k. – znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat (ściganie z urzędu)*.

art. 191 § 1 k.k. – kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia – podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 (ściganie z urzędu)*.

art. 197 § 1 k.k. – kto przemocą lub groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat

(ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego)**.

art.209 § 1 k.k. – kto uporczywie uchyla się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nie łożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych – podlega karze pozbawienia wolności do lat 2 (ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego)**.

*ściganie z urzędu polega na tym, że prokurator i policja prowadzą postępowanie niezależnie od woli i zgody osoby pokrzywdzonej. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań jest podstawą do umorzenie postępowania, jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo.

**ściganie na wniosek polega na tym, że bez wniosku osoby pokrzywdzonej postępowanie w danej sprawie nie może być wszczęte.

„Niebieska Linia” – Ogólnopolskie Porozumienie Osób, Instytucji I Organizacji Pomagających Ofiarom Przemocy w Rodzinie.

W grudniu 1998 roku z inicjatywy przedstawicieli organizacji i instytucji pomagających ofiarom przemocy domowej, uczestników ogólnopolskiej konferencji dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie organizowanej przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powstało Ogólnopolskie Porozumienie pod nazwą „Niebieska Linia” skupiające ludzi, organizacje i instytucje pomagające ofiarom przemocy w rodzinie.

Organizacje Pozarządowe prowadzące punkty konsultacyjne, placówki wsparcia dziennego, ośrodki interwencji kryzysowej, hotele itp.

Przedszkola, Szkoły Podstawowe, Gimnazja- szkoła obok funkcji edukacyjnej jest źródłem wsparcia dla rodziców w wychowaniu dziecka m.in. poprzez dostarczanie wiedzy dotyczącej problematyki wychowania z zakresu komunikacji interpersonalnej pomiędzy rodzicami i dziećmi, profilaktyki zagrożeń, racjonalnego spędzania czasu wolnego, kształtowanie umiejętności wychowawczych poprzez zajęcia warsztatowe, udzielanie pomocy materialnej, takiej jak bezpłatne obiady, bezpłatne podręczniki, wzmacnianie wewnątrzrodzinnych, prowadzenie zajęć edukacyjnych z zakresu wychowania do życia w rodzinie w gimnazjach a także w najstarszych klasach szkół podstawowych. Pedagog szkolny organizuje w szkołach i placówkach pomoc psychologiczną i pedagogiczną dla dzieci i młodzieży, której celem jest wspomaganie rozwoju psychicznego i efektywności uczenia się

poprzez pomoc wychowawcom klas i współdziałanie z nauczycielami, rodzicami, opiekunami prawnymi, pielęgniarką szkolną, organami szkoły oraz instytucjami pozaszkolnymi. Przeciwdziałania skrajnym formą niedostosowania społecznego młodzieży, udziela informacji dotyczącej uzyskania pomocy specjalistycznej, współpracuje z kuratorami, prowadzi szeroko rozumianą profilaktykę, organizuje spotkania młodzieży ze specjalistami itp.

Pomoc społeczna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie określa ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W/w zadania realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz.163 z późn. zm.) i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi / Dz. U. z 2015 r. poz. 1286).

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuję się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ:

- bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego;
- zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, w szczególności gdy ofiary lub świadkowie próbują to ukryć;
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwość jej występowania;
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy;
- bezpłatne wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach;
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji;

- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanego powiadomienie innych służb, np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. ciężkiego uszkodzenia ciała lub wykorzystania seksualnego powiadomienia organów ścigania.

Punkt Interwencji Kryzysowej w Kutnie

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kutnie świadczy pomoc w zakresie:

- prowadzenia interwencji w siedzibie ośrodka,
- poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego,
- poradnictwa medycznego,
- poradnictwa prawnego,
- zapewnienia miejsca pobytu w części hotelowej ośrodka w przypadkach uzasadnionych zagrożeniem życia i zdrowia.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r oraz ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku, **do zadań własnych gminy** należy między innymi opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Opracowanie Gminnego Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 na terenie gminy Bedlno ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności programów profilaktycznych; profesjonalnej edukacji osób działających na rzecz rodziny dotkniętej przemocą; dostarczenie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem; propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie; motywowanie społeczności lokalnych, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy.

Głównym zadaniem gmin w zakresie ochrony ofiar przemocy w rodzinie powinno być zagwarantowanie wszystkim osobom krzywdzonym profesjonalnej i kompleksowej pomocy. Pomoc udzielana rodzinom uwięzonym w przemoc powinna być kompleksowa. Musi odwoływać się do uwarunkowań biograficznych, sytuacji życiowej osób krzywdzonych, jak i sprawców przemocy. Wsparciem oraz pomocą wielorakiej natury: psychologiczną, socjalną, materialną, często medyczną i prawną należałoby objąć całą rodzinę. Zasadniczą rolę odgrywa w tym względzie profesjonalizm zawodowy i umiejętność współpracy służb, instytucji, organizacji trudniących się działaniami interwencyjno-pomocowymi w zakresie zwalczania zjawiska przemocy domowej. Efektywna współpraca mierzalna jest poprzez bardziej skuteczne i twórcze rozwiązywanie problemów

(K. Michalska, D. Jaszczak-Kuźmińska Przemoc w rodzinie, PARPA media, 2007).

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie występowaniu oraz ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skutków jej stosowania w gminie Bedlno. W ścisłym związku z celami strategicznymi programu przyjęte zostają cele operacyjne oraz zadania, które zasadniczo umiejscowić można w czterech wymiarach zjawiska przemocy i walki z tym problemem społecznym przez władze poziomu samorządu terytorialnego. Wyróżnione płaszczyzny działań z uwagi na przedmiot przemocy domowej, to: profilaktyka różnego rzędu (ze szczególnym położeniem nacisku na wdrażanie działań zaradczych o charakterze ogólnym/uniwersalnym), rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie oraz ograniczanie negatywnych następstw związanych z występowaniem zjawiska przemocy domowej – działania wobec rodzin uwikłanych w przemoc, rozwijanie systemu współpracy międzyinstytucjonalnej na poziomie lokalnym, w zakresie przeciwdziałania i ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie i po czwarte, monitorowanie zjawiska, diagnozowanie występowania problemu i ostatecznie ewaluacja wdrożonych rozwiązań.

Głównymi założeniami systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowanego do mieszkańców gminy Bedlno są:

- 1) **Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.**
- 2) **Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.**
- 3) **Przerwanie kręgu milczenia związanego z przemocą.**
- 4) **Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.**
- 5) **Poszerzanie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i sposobów diagnozowania tego problemu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.**
- 6) **Prowadzenie zespołu interdyscyplinarnego ds. pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.**
- 7) **Ograniczenie występowania zachowań agresywnych wśród uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem agresji słownej).**
- 8) **Zwiększenie skuteczności interwencji podejmowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie.**

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- 1) **opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;**
- 2) **prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu**

opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;

- 3) zapewnienie osobą dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przeprowadzenie diagnozy na temat zjawiska przemocy w rodzinie przez samorząd terytorialny jest możliwe poprzez zebranie szczegółowych wiadomości dotyczących w/w problemu. Źródłem takich informacji są statystyki policyjne, statystyki sądowe, dane z pomocy społecznej, dane z lokalnych organizacji pozarządowych zajmujących się pomaganiem, a także instytucji takich jak: szkoła, przychodnie rejonowe, poradnie odwykowe, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, lokalna prasa. Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających do edukacji społeczeństwa dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

W oparciu o diagnozę oraz główne założenia niniejszego programu realizowane będą szczegółowe działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Diagnoza przemocy na terenie Gminy Bedlno

Dane z Komisariatu Policji w Żychlinie

Na podstawie przekazanych przez Policję danych ustalono, iż Komisariat Policji w Żychlinie prowadzi liczne działania zmierzające do ograniczenia i karania przestępczości związanej ze stosowaniem przemocy domowej, w tym stosowanie procedur Niebieskiej Karty.

Tabela 1. Zjawisko przestępczości na terenie Gminy Bedlno spowodowane przemocą i nadużywaniem alkoholu w latach 2012-2014.

Rok	2012	2013	2014
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych ogółem	75	76	80
w tym liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie	25	26	26
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	2	5	11
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie ogółem	16	12	19
w tym - kobiet	13	9	14
- mężczyzn	3	3	4
- dzieci	0	0	1

Liczba nietrzeźwych sprawców przemocy	8	8	10
Liczba przeprowadzonych postępowań dotyczących art. 207 Kodeksu karnego	2	4	10
w tym liczba postępowań zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia	2	3	4
w tym liczba postępowań gdzie założona była Niebieska Karta	2	4	7

Źródło: Komisariat Policji w Żychlinie

Dane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bedlnie przedstawia poniższa tabela

Podstawą prawną działania gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zasobów umożliwiających prowadzenie działalności mającej na celu pomoc ofiarom przemocy można zaliczyć członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy między innymi udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, prawnej w szczególności ochrony przed przemocą.

Tabela 2. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za lata 2012-2014.

Lp	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1	Osoby objęte działaniami GKRPA	16	20	6
2	Ilość skierowanych wniosków do sądu o przymusowe leczenie	1	2	0
3	sprawcy przemocy	1	1	1

Źródło: GKRPA w Bedlnie

Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlnie na temat zjawiska przemocy w rodzinie na lata 2012-2014

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bedlnie jest zatrudnionych:

- kierownik,
- specjalista pracy socjalnej,
- pracownik socjalny.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje między innymi zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W każdej z w/w ustaw występuje odniesienie do problemu przemocy w rodzinie co oznacza, że instytucja ta ma za zadanie bezpośrednio włączać się w problematykę przemocy domowej tj. udzielać pomocy ofiarom przemocy domowej oraz wdrażać procedury w stosunku do sprawców przemocy. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją. W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna wykonuje działania w szczególności polegające m.in. na: przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych umożliwiających diagnozę sytuacji rodziny lub osoby; pomocy w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych; przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych; pracy socjalnej; prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; udzielaniu informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym; wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej; w razie potrzeby zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają być realizowane w oparciu o zapisy ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Jednocześnie omawiana ustawa do zadań własnych gminy wprowadza:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizację programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Tabela 3. Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlnie w zakresie przemocy za lata 2012-2014.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1- źródła ujawnienia przemocy	Na wniosek pokrzywdzonej, od rodziny, z policji	Na wniosek pokrzywdzonej, od rodziny, z policji	Na wniosek pokrzywdzonej, od rodziny, z policji
2- liczba sporządzonych Niebieskich Kart	8	5	10
3- liczba wniosków kierowanych do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	0	0	0
4- ilość czynności	8	5	10

podjęmowanych w środowisku dot. przemocy w rodzinie			
5- rodzaj zadań realizowanych przez ośrodek na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - praca socjalna - kierowanie na komisję rozwiązywania problemów alkoholowych - pomoc finansowa 	<ul style="list-style-type: none"> - praca socjalna - kierowanie na komisję rozwiązywania problemów alkoholowych - pomoc finansowa 	<ul style="list-style-type: none"> - praca socjalna - kierowanie na komisję rozwiązywania problemów alkoholowych - pomoc finansowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Bedlno

Beneficjenci programu

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doświadczających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, niezbędne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobą uwikłanych w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz specjalistów, ich kwalifikacji i umiejętności. Program kierowany jest zatem zarówno do osób pomagających jak i do samych rodzin.

Program kierowany jest do:

- a) ofiar przemocy w rodzinie, w tym:
 - dzieci,
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - osób starszych,
 - osób niepełnosprawnych.
- b) sprawców przemocy w rodzinie,
- c) świadków przemocy w rodzinie,
- d) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,
- e) społeczności lokalnej.

Cele programu

Cel główny:

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI I SKUTECZNOŚCI PROFESJONALNEJ POMOCY ORAZ OCHRONA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Cele szczegółowe:

1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie;
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy;
3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy;
4. Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne.

Zadania programu

LP	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR LUB KOORDYNATOR
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku - Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie - Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym - Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy - Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań. 	od 2016 do 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Kierownik GOPS - Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego
2.	Realizacja Programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki - Określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk - Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy 	od 2016 do 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Interdyscyplinarny - Przewodniczący Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bedlnie - GOPS - Komisariat Policji w Żychlinie - KRPA w Bedlnie - Służba zdrowia
3.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty i prowadzenia interwencji kryzysowej. 	od 2016 do 2020	<ul style="list-style-type: none"> - KRPA w Bedlnie - Zespół Interdyscyplinarny - GOPS
4.	Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno- edukacyjne, a w szczególności:	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy rodzinie wśród lokalnej społeczności - dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie 	Od 2016 do 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Przewodniczący Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bedlnie - GOPS

Finansowanie programu

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bedlno są środki własne gminy będące w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlnie na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Spodziewane efekty realizacji programu

Spodziewane efekty Programu to stworzenie kompleksowej pomocy dla osób dotkniętych przemocą, podniesienie jakości świadczonych usług oraz podkreślenie partnerskiej roli organizacji pozarządowych w prowadzeniu działań w zakresie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie.

W szczególności będą to:

- 1) Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
- 2) Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- 3) Zwiększenie społecznej świadomości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 4) Zmniejszanie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie
- 5) Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
- 6) Wzrost liczby placówek udzielających pomocy w środowisku lokalnym.
- 7) Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.
- 8) Spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie.

Ewaluacja i monitoring

Program będzie ewaluowany poprzez systematyczną sprawozdawczość (co najmniej 1 raz w roku) dokonywaną w ramach wszystkich elementów systemu. W ramach monitoringu systematycznie gromadzone będą dane dotyczące realizacji celów programu, co umożliwi ocenę postępu jego realizacji. Uzyskane informacje będą służyć sprawdzeniu efektywności i skuteczności działań programowych. **Sprawozdanie roczne z realizacji programu Kierownik GOPS – koordynator Programu przedłoży Wójtowi Gminy Bedlno.**

Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji programu są:

- ilość wypełnionych Niebieskich kart i liczba objętych tą procedurą,
- liczba podjętych interwencji kryzysowych wobec ofiar przemocy dorosłych i dzieci,
- liczba osób objętych zajęciami edukacyjno-profilaktycznymi – dorośli i dzieci,
- liczba dzieci i młodzieży doznającej przemocy, zgłoszonej przez wychowawców, opiekunów szkolnych,
- liczba wyroków w sprawach karnych z art. 207,
- liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród sprawców objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą,

- liczba osób objętych poradnictwem oraz pomocą i wsparciem,
- ilość posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego,
- ilość spraw rozpatrzonych przez zespół interdyscyplinarny,
- liczba osób objętych szkoleniami.

Uwagi końcowe

Niniejszy Program jest programem ramowym, wytyczającym kierunki działania i może podlegać uzupełnieniom i modyfikacjom wynikającym z bieżących doświadczeń jak i zmian organizacyjnych i prawnych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BEDLNIA

Marian Dysterowicz